

TÚL A STÍLUSOKON

A lankás pilisi telek megvásárlásakor nem is sejtette a leendő építető, milyen nehéz és felelős dolog jó építész találni. Szóbeli ajánlások útján rátalált egy imponáló szakmai múltú mesterre. Az építész ún. organikus építészettel művel, jelezte hamar. Itt kezdődtek az ügyfél gondjai.

Mi a kórság az az organikus építész? Mért, a többi szervetlen tán?

Tájékozódott. Rövid adatgyűjtés után egyre kuszább kép tárulkozott fel előtte.

Organikus építész az, aki valamilyen kapcsolatot óhajt ápolni és felvenni a földdel, az alapanyagokkal és a szerves építészeti hagyománnyal – tudta meg a lexikonból. Azt már informális úton tudta meg, hogy az élelmesebbe olyan hagyományt választ, melynek látható darabjai rég elmállottak. Mondhatjuk: hagyományt *teremt*, hiszen a múltra azt fog rá, amit akar. Ezután már csak egyéni stílusjegyei monoton ismételtetésére kell figyelnie, hogy a tájegység vezető építésze legyen.

Az organikus építész hajlamos egy időre összeköltözni leendő ügyfelével, úgymond adatgyűjtés, megfigyelés okán. A gyakorlatban ez többhetes ingyen kosztolást jelent, de a rossz nyelvek kikapós asszonkákról is említést tesznek. . .

Az egyik, itt meg nem nevezendő „mester” böszme oszlopokkal, elrajzolt – duci – árkádtámaszokkal próbálkozik mindenütt. Építetői bágyadtan tiltakoznak, ő azonban megnyerően biztosítja őket arról, hogy egy gyönyörű hagyomány utolsó darabjait hozzák éppen létre. Ha ez sem elég érvnek, félrevonja a házigazdát, és súgva közli véle, milyen remek, természetes hűtésű bárszekerényt faragtat majd titkon az egyik oszlop belsejébe.

Miután becsületes kőműves efféle anyagpazarlásban nem segédkezik, más nem is vállalja el ezeket, mint mesterünk bizalmi embere, valami huncut szekszárdi sváb.

Ugyanezen „mesterről” járja a szóbeszéd, hogy valójában kéményeket és kályhákat helyez el igen nagy számban a telken házépítés címén, majd a köztük lévő réseket falakkal köti össze. Amikor egyik megrendelője halkán jelezte, hogy éppen azért kell építkeznie, mert leégett az előző háza, mesterünk azonnal tárcsázta lélekbúvár barátját, aki sebtében közölte, hogy amióta világ a világ, a házak időnként leégnak, ez nem lehet akadály vagy mentség, aki ezt nem látja be, keressen szakembert, mármint lelkileg.

Szerkesztőségünk véleménye szerint olcsóbb lenne a piromán mestert kezelgetni. . .

Az organikus építész ravasz módszereihez tartozik, hogy magáért a tervezésért kevés díjat kér, sőt, a monomán önmegvalósítás hevében néha le is mond arról. A mit sem sejtő vevő később veszi észre, hogy különböző kályhaajtókra, semmire se való kerámiákra, innen-onnan összeszedett „páratlan értékű műtárgyakra” a szokásos díj többszörösét otthagyja a végén a több lábbon álló mester két fiánál, akik állítólag mulakatozással és fazekassággal is foglalkoznak.

E kissé hosszúra nyúlt kitérő után evezünk be a megnyugvás öblébe. Szerencsés építetőnket a sors egy hagyományos, normális szemléletű tervezőhöz sodorta. Amikor a mérnök megkérdezte, melyik képesújságbeli ház mását szeretnék megcsináltatni, rögtön látták, vérprofival van dolguk. Jelezte a tervező, hogy a telekre kimennie felesleges lenne, a táj csak elvonná a figyelmét a fejében összeállt képről. Önkritikusan bevallotta, hogy valaha neki is volt csak reá jellemző stílusa. Csupa hajlat, görbület, és mindez fából, kőből. Ám egy idő után ezt szörnyű béklyónak érezte. Ha egyedül maradt, dévaj örömmel rajzoltatott kockaházakat, irodaházakat, szigorúan vasbetonból. Ekkor látványosan leszámolt a stílussal – azóta csak ún. *stíluson túli*, magát a stílaritást meghaladó, egyben lenéző épületeket tervez. Maradibb vevői számára a vándortervezőivel rajzoltat be néhány felismerhető stíluselemet, hogy örüljön a félművelt kuncsaft.

Több, képes hetilapokban fellelt ház részleteinek avatott kezű integrálásából megszületett ez a vérbeli provanszi villa, ahol a mediterrán hatást csak erősíti az Alvar Aaltot idéző harangtorony, az ibizai hangulatú úszómedence vagy a házhoz szépen símuló alföldi füstöskonyha. Igen, külső konyha, ahol jófajta délafrikai bor mellett áldják a tervező, dr. Szúcs Endre nevét a hálás lakók.

Dr. Endresz György
pszichiáter, aki több tudathasadott
építész kezelt már

(Íródott szelíd fricska gyanánt abból az alkalomból, hogy Bandi barátunk megrendelői kérésre helyre kis provanszi házikót rajzolt munkatársával, Sallós Csabával – átmene-tileg sutba dobván kiérlelt és közkedvelt stílusjegyeit.)

